

Tirsdag den 21. maj 2013

P7_TA(2013)0202

Kvindes rettigheder i tiltrædelseslandene på Balkan**Europa-Parlamentets beslutning af 21. maj 2013 om kvinders rettigheder i tiltrædelseslandene på Balkan (2012/2255(INI))**

(2016/C 055/04)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til artikel 3 i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 8 og 19 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,
- der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,
- der henviser til konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder (CEDAW), som vedtoges af FN's Generalforsamling den 18. december 1979,
- der henviser til FN's Sikkerhedsråds resolution 1325 (UNSCR 1325),
- der henviser til den europæiske ligestillingspagt (2011-2020), som Rådet vedtog i marts 2011 ⁽¹⁾,
- der henviser til Beijing-erklæringen og Beijing-handlingsprogrammet, der blev vedtaget den 15. september 1995 på den fjerde verdenskonference om kvinder, og til Europa-Parlamentets beslutninger af 18. maj 2000 om opfølgningen af Beijing-handlingsprogrammet ⁽²⁾, af 10. marts 2005 om opfølgningen af den fjerde verdenskonference om kvinder — Handlingsprogrammet Platform for Action (Beijing+10) ⁽³⁾ og af 25. februar 2010 om opfølgningen af Beijing-handlingsprogrammet (Beijing + 15) — FN's handlingsplatform for ligestilling mellem kønnene ⁽⁴⁾,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 21. september 2010 »Strategi for ligestilling mellem mænd og kvinder 2010-2015« (COM(2010)0491),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 9. november 2010 »Kommissionens udtalelse om Albaniens ansøgning om medlemskab af Den Europæiske Union« (COM(2010)0680), hvoraf det fremgår, at der i praksis ikke er fuld sikkerhed for kønnenes ligestilling, bl.a. i forbindelse med beskæftigelse og retten til økonomisk hjælp,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 9. november 2010 »Kommissionens udtalelse om Montenegros ansøgning om medlemskab af Den Europæiske Union«, (COM(2010)0670), hvoraf det fremgår, at der i praksis ikke er fuld ligestilling mellem kønnene,
- der henviser til Kommissionens statusrapporter fra 2012 om kandidatlandenes og de potentielle kandidatlandes fremskridt og den tilhørende meddelelse fra Kommissionen af 10. oktober 2012 med titlen »Udviklingsstrategi og vigtigste udfordringer 2012-2013« (COM(2012)0600),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 10. oktober 2012 om en feasibilityundersøgelse med henblik på en stabiliserings- og associeringsaftale mellem Den Europæiske Union og Kosovo (COM(2012)0602),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 10. oktober 2012 om hovedresultaterne i den samlede overvågningsrapport om status over Kroatiens fremskridt med forberedelserne til medlemskab af Den Europæiske Union (COM(2012)0601),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 5. marts 2008 om Det vestlige Balkan: en forbedring af det europæiske perspektiv (COM(2008)0127),

⁽¹⁾ Bilag til Rådets konklusioner af 7. marts 2011.

⁽²⁾ EFT C 59 af 23.2.2001, s. 258.

⁽³⁾ EUT C 320 E af 15.12.2005, s. 247.

⁽⁴⁾ EUT C 348 E af 21.12.2010, s. 11.

Tirsdag den 21. maj 2013

- der henviser til Kommissionens meddelelse af 27. januar 2006 om Det vestlige Balkan på vej mod EU: styrke stabiliteten og øge velfærden (COM(2006)0027),
 - der henviser til Rådets konklusioner af 2. og 3. juni 2005, hvori medlemsstaterne og Kommissionen opfordres til at styrke de institutionelle mekanismer til fremme af ligestilling og skabe rammer for vurdering af gennemførelsen af Beijinghandlingsprogrammet med henblik på at udvikle en mere sammenhængende og systematisk overvågning af fremskridtene,
 - der henviser til Rådets konklusioner af 30. november og 1. december 2006 om gennemgang af medlemsstaternes og EU-institutionernes gennemførelse af Beijing-handlingsprogrammet — Indikatorer for kvinder og fattigdom,
 - der henviser til Rådets konklusioner af 30. september 2009 om gennemgang af medlemsstaternes og EU-institutionernes gennemførelse af Beijinghandlingsprogrammet,
 - der henviser til sin beslutning af 4. december 2008 om kvindernes situation på Balkan ⁽¹⁾,
 - der henviser til sin beslutning af 9. marts 2011 om EU's strategi for integration af romaer ⁽²⁾,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 48,
 - der henviser til betænkning fra Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling og udtalelse fra Udenrigsudvalget (A7-0136/2013),
- A. der henviser til, at syv lande på det vestlige Balkan — Albanien, Bosnien-Hercegovina, Kroatien, Kosovo, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Montenegro og Serbien — befinder sig på forskellige stadier af tiltrædelsesprocessen til Den Europæiske Union; der henviser til, at disse lande i løbet af denne proces skal vedtage og gennemføre gældende fællesskabsret og andre EU-forpligtelser på ligestillingsområdet;
- B. der henviser til, at gennemførelsen af foranstaltninger vedrørende kvinders rettigheder og ligestilling af kvinder og mænd kræver en større bevidsthed i befolkningen om disse rettigheder, retlige og udenretlige metoder til at gøre rettighederne gældende og statslige og uafhængige institutioner til at indlede, varetage og overvåge gennemførelsesprocessen;
- C. der henviser til, at kvinder spiller en central rolle inden for freds-, stabiliserings- og forsoningsbestrebelse, og at deres bidrag bør anerkendes og støttes i overensstemmelse med UNSCR 1325 og efterfølgende resolutioner;

Generelle bemærkninger

1. bemærker, at tiltrædelseslandene på Vestbalkan har vedtaget en stor del af den krævede lovgivning i EU-tiltrædelsesprocessen, men at denne lovgivning i mange tilfælde reelt ikke gennemføres;
2. understreger nødvendigheden af, at kvinder i de vestlige Balkan-lande spiller en fremtrædende rolle i samfundet gennem aktiv deltagelse og repræsentation på alle niveauer af det politiske, økonomiske og sociale liv; påpeger, at det er af stor betydning at gøre fremskridt i retning af kvinders lige deltagelse i beslutningstagningen på alle forvaltningsniveauer (fra lokale til nationale, fra udøvende til lovgivende myndigheder);
3. konstaterer med bekymring, at befolkningerne i hovedparten af landene ikke har fuldt kendskab til eksisterende lovgivning og politikker til fremme af ligestillingen af kvinder og mænd, og at det er sjældent, at de når ud til sårbare eller marginaliserede medlemmer af samfundet, især romakvinder; opfordrer Kommissionen og regeringerne i tiltrædelseslandene til at fremme bevidstgørelsen gennem medierne og offentlige kampagner, uddannelsesprogrammer, med henblik på at afskaffe fastlåste kønsrollemønstre og fremme kvindelige rollemodeller samt kvinders aktive deltagelse i alle aspekter af samfundslivet, herunder beslutningstagningen; opfordrer navnlig til et personligt engagement fra regeringsmedlemmers og tjenestemænds side;

⁽¹⁾ EUT C 21 E af 28.1.2010, s. 8.

⁽²⁾ EUT C 199 E af 7.7.2012, s. 112.

Tirsdag den 21. maj 2013

4. understreger vigtigheden af bevidstgørelseskampagner i kampen mod stereotyper, diskrimination (kønsbaseret, kulturel, religionsbaseret) og vold i hjemmet og for ligestilling mellem kønnene i almindelighed; bemærker, at disse kampagner bør suppleres med skabelsen af et positivt image af kvindelige rollemodeller i medierne og reklamer, i undervisningsmateriale og på internettet; understreger betydningen af at forbedre forholdene for kvinder i landdistrikterne, især med hensyn til diskriminerende skikke og stereotyper.

5. konstaterer med bekymring, at kvinder stadig både er underrepræsenteret på arbejdsmarkedet og i den økonomiske og politiske beslutningstagning; glæder sig over indførelsen af kønskvoter og opfordrer de lande, der ikke allerede har gjort det, til at fremme den kvindelige repræsentation og, hvor det er nødvendigt, at gøre effektiv brug af kvoter i politiske partier og nationalforsamlinger; opfordrer lande, der allerede har gjort det, til at fortsætte denne proces med det formål at give kvinderne mulighed for at deltage i det politiske liv og nedbringe deres underrepræsentation; bemærker, at des i de lande, hvor der er indført kønskvotering i den politiske beslutningstagning, skal sikres en effektiv gennemførelse, og at indførelsen skal suppleres med effektive juridiske sanktioner; glæder sig i denne sammenhæng over den nylige internationale konference »Partnerskab for forandring«, der blev afholdt i oktober 2012 i Pristina under ledelse af regionens eneste kvindelige statsoverhoved, Atifete Jahjaga;

6. bemærker med bekymring, at erhvervsfrekvensen blandt kvinder i de vestlige Balkan-lande fortsat er meget lav; påpeger, at det er af stor betydning for den økonomiske og samfundsmæssige udvikling i tiltrædelseslandene på Balkan at fremme ligestillingsprincipper; opfordrer regeringerne til at indføre foranstaltninger til at reducere kønsbestemte lønforskelle og følgelig kønsbestemte pensionsforskelle og til at bekæmpe den høje arbejdsløshed med særlig vægt på kvinder og især kvinder i landdistrikterne; opfordrer regeringerne i Balkan-landene til at skabe de juridiske rammer for lige løn for lige arbejde for begge køn, til at bistå kvinder med at forene privatliv og arbejdsliv, til at sikre bedre arbejdsforhold, livslang læring og fleksible arbejdstider og desuden til at skabe et miljø, der stimulerer kvindelig iværksætterkultur

7. er bekymret over, at der ofte diskrimineres mod kvindelige iværksættere i nogle stater i området, når de forsøger at skaffe lån eller kredit til deres virksomhed, og at de stadig i mange tilfælde oplever hindringer baseret på kønsrollemønstre; opfordrer staterne i området til at overveje at oprette mentorordninger og støtte programmer, der gør brug af etablerede iværksætteres råd og erfaringer; opfordrer de vestlige Balkan-lande til at udvikle aktive arbejdsmarkedsordninger med henblik på at mindske arbejdsløshed blandt kvinder; tilskynder dem til at udvikle låneordninger og stille finansiering til rådighed til opstart af virksomheder;

8. understreger betydningen af at bekæmpe alle former for forskelsbehandling på arbejdspladsen, herunder kønsdiskriminering i forbindelse med nyansættelse, forfremmelser og frynsegoder;

9. understreger, at det i opbygningsprocessen for velfungerende demokratiske institutioner er af afgørende betydning for demokratisk regeringsførelse at sikre, at kvinder — som udgør over halvdelen af befolkningen i Balkan-landene — deltager aktivt; konstaterer med bekymring, at der i de fleste af landene ikke er tildelt tilstrækkelige økonomiske og menneskelige ressourcer til driften af de statslige og uafhængige institutioner, der skal indlede og gennemføre ligestillingsforanstaltninger, især politikker om integration af ligestillingsaspektet på alle områder; opfordrer myndighederne til at afsætte de nødvendige bevillinger, herunder det nødvendige kvindelige personale, til gennemførelsen af foranstaltningerne og handlingsplanerne; understreger, at instrumentet til førtiltrædelsesbistand (IPA) kan og bør anvendes til projekter med relation til fremme af kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene, og at myndighederne i de pågældende lande bærer det fulde ansvar for velfungerende gennemførelsesmekanismer for kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene; opfordrer Kommissionen til nøje at kontrollere effektiviteten af midlernes anvendelse;

10. konstaterer med bekymring, at der er mangel på standardiserede statistiske oplysninger om ligestilling mellem kønnene, om vold mod kvinder, om adgang til svangerskabsforebyggelse og om uopfyldte behov for svangerskabsforebyggelse, som er nødvendige for at kunne overvåge gennemførelsen, og som ville gøre det muligt at foretage en sammenligning over en længere periode mellem tiltrædelseslandene indbyrdes og mellem EU-medlemsstaterne og tiltrædelseslandene; opfordrer regeringerne i tiltrædelseslandene på Balkan til at indføre en fælles metode for indsamling af statistiske oplysninger i samarbejde med Eurostat, Det Europæiske Ligestillingsinstitut og andre relevante organer; understreger, at det er nødvendigt at udvikle specifikke strategier og gennemføre de eksisterende strategier for at forbedre situationen for kvinder, der står over for mange former for diskrimination, f.eks. romakvinder, lesbiske, biseksuelle eller transseksuelle kvinder, handicappede kvinder, kvinder fra etniske minoriteter og ældre kvinder;

Tirsdag den 21. maj 2013

11. mener, at kvinder spiller en central rolle for stabilisering og konfliktløsning, hvilket er af afgørende betydning for forsoning i regionen som helhed; understreger betydningen af, at kvindelige ofre for krigsforbrydelser, især voldtægt, får adgang til domstolene; gentager, at alle stater er ansvarlige for at gøre en ende på straffrihed og indlede retsforfølgelse af de ansvarlige for folkemord, forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser, herunder seksuel vold mod kvinder og unge piger, og at anerkende og fordømme dem som forbrydelser mod menneskeheden og som krigsforbrydelser; understreger nødvendigheden af udelukke disse forbrydelser fra benådning; bifalder de indsatser, grupper som »Regional Women's Lobby« gør for at støtte kvinder i fredsobygning og kvinders adgang til domstolene i postkonflikt-lande; understreger det vedvarende behov for at behandle fortidens hændelser og systematisk sikre retfærdighed for og reintegrering af ofre for konfliktrelateret seksuel vold; henstiller indtrængende til at der vedtages og gennemføres statslige programmer for vidnebeskyttelse og retsforfølgning af disse forbrydelser;

12. fordømmer alle former for vold mod kvinder og konstaterer med bekymring, at kønsbaseret vold og verbale misbrug stadig finder sted i Balkan-landene; opfordrer regeringerne i Balkan-landene til at styrke de retshåndhævende myndigheder, så problemer såsom kønsbestemt vold, vold i hjemmet, tvungen prostitution og handel med kvinder kan løses, til at etablere herberger for kvinder, der har været eller er udsat for vold i hjemmet, og til at sikre, at retshåndhævende instanser, retsmyndigheder og tjenestemænd er mere opmærksomme på disse fænomener; tilskynder de nationale myndigheder i området til at indføre oplysningsprogrammer om vold i hjemmet;

13. er dybt bekymret over, at 30 % af ofre for grænseoverskridende menneskehandel i EU er statsborgere fra Balkan-regionen, og over, at kvinder og børn udgør hovedparten af de fundne ofre; understreger, at ligestilling mellem kønnene, oplysningskampagner, foranstaltninger imod korruption og organiseret kriminalitet er afgørende for at forhindre menneskehandel og beskytte potentielle ofre; opfordrer de nationale myndigheder i området til at arbejde sammen om at skabe en fælles front;

14. opfordrer myndighederne i Balkan-tiltrædelseslandene til hel tiden at afsætte bevillinger til bekæmpelse af menneskehandel, til yderligere at styrke deres kapacitet til proaktivt at identificere og beskytte ofre i den udsatte del af befolkningen, til ved lov at sikre, at identificerede ofre for menneskehandel ikke straffes for at begå kriminalitet som en direkte følge af at være blevet handlet, til at støtte indsatsen for at beskytte ofre, uddanne retshåndhævende embedsmænd, udvikle modtagelsescenter- og opholdsstedskapaciteten yderligere; opfordrer desuden de respektive regeringer til at sørge for en bedre gennemførelse af den eksisterende lovgivning for at skabe et afskrækkende miljø for menneskehandlere, hvor sager om menneskehandel undersøges behørigt, og lovovertrædere retsforfølges og dømmes; opfordrer Kommissionen til indtrængende at tilskynde Balkan-tiltrædelseslandene til at forbedre deres rygte med hensyn til retsforfølgelse og straf og til at støtte lokale initiativer, der sigter mod at håndtere de grundlæggende årsager til menneskehandel, såsom vold i hjemmet og begrænsede økonomiske muligheder for kvinder;

15. mener, at ægte ligestilling mellem kønnene også bygger på lighed og ikke-forskelsbehandling på baggrund af seksuel orientering eller kønsidentitet; tilskynder tiltrædelseslandenes regeringer til at sætte ind over for homofobi og transfobi, der stadig måtte findes i lovgivningen, inden for politik og i praksis, herunder gennem lovgivning om hadforbrydelser, uddannelse af politiet og lovgivning mod forskelsbehandling, og anmoder nationale myndigheder i området til at fordømme had og vold på baggrund af seksuel orientering, kønsidentitet og kønsudtryk;

16. glæder sig over det stigende antal grænseoverskridende regionale initiativer vedrørende kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene; opfordrer regeringerne og Kommissionen til at støtte sådanne initiativer og til at fremme udveksling og fremme af god praksis, der resulterer af initiativerne, bl.a. ved at gøre brug af førtiltrædelsesmidlerne og stille tilstrækkelige tilskud til rådighed for disse initiativer også ud fra kønsbudgetteringsperspektivet;

17. opfordrer regeringerne i Montenegro, Serbien, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien og Albanien til, når de indleder tiltrædelsesforhandlinger, at indgå en rammeaftale med deres parlamenter, politiske partier og civilsamfund om inddragelse af civilsamfundsorganisationer, bl.a. på området kvinders rettigheder og ligestilling, i tiltrædelsesforhandlingerne og i udarbejdelsen af reformhandlingsplaner som følge af disse forhandlinger, og at sikre, at de har adgang til relevante dokumenter i tilknytning til tiltrædelsesprocessen;

Tirsdag den 21. maj 2013

18. opfordrer regeringerne i Balkan-tiltrædelseslandene til at anerkende og støtte den rolle, som civilsamfundet og kvindeorganisationerne spiller på specifikke områder, såsom fremme af lesbiske, bøssers, bi- og transseksuelles rettigheder, bekæmpelse af vold mod kvinder, forøgelse af kvinders politiske deltagelse og repræsentation og fremme af fredsskabende initiativer; støtter kraftigt aktiviteter, der har til formål at styrke kvinders selvstændiggørelse og deres position i de pågældende samfund;

19. konstaterer med bekymring, at romaernes sociale integration i de fleste af tiltrædelseslandene på Balkan bremses op og i nogle tilfælde tilmed stoppet; opfordrer de respektive regeringer til at intensivere deres indsats for yderligere at integrere romaborgere og garantere fjernelsen af alle former for diskrimination og fordomme mod romaer, især kvinder og piger, der lider under mange, forskelligartede og tværgående former for diskrimination; opfordrer Kommissionen til at øge sin indsats for at involvere udvidelseslandene på et hvilket som helst punkt i tiltrædelsesfasen og til at mobilisere instrumentet til fortiltrædelsesbistand (IPA) og stabiliserings- og associeringsprocessen (SAP);

20. konstaterer med bekymring, at aktivister for lesbiske, bøssers, bi- og transseksuelles rettigheder og menneskerettighedsaktivister, der understreger vigtigheden af at behandle fortiden, regelmæssigt er mål for hadefulde udtalelser, trusler og fysiske angreb, og opfordrer regeringerne i tiltrædelseslandene på Balkan til at træffe specifikke foranstaltninger for at forhindre og bekæmpe vold mod kvindelige menneskerettighedsforkæmpere;

21. opfordrer Kommissionen til at give gennemførelsen af kvinders rettigheder, integration af ligestilling og vedvarende bekæmpelse af vold i hjemmet høj prioritet i Vestbalkan-landenes tiltrædelsesproces ved fortsat at behandle disse spørgsmål i statusrapporter, fremhæve deres betydning i kontakter med myndighederne og vise et godt eksempel ved at sikre ligevægt mellem kønnene i dens egne delegationer og forhandlingsdelegationer, og når den repræsenteres ved møder og i medierne;

22. opfordrer EU-delegationerne på Balkan til nøje at overvåge fremskridtene i kvinders rettigheder og ligestilling med henblik på senere tiltrædelse af EU og opfordrer alle delegationer til at udpege en medarbejder som ansvarlig for kønspolitikken for at lette udvekslingen af god praksis i Balkan-området;

23. tilskynder de nationale myndigheder i området til at støtte ligestilling gennem uddannelse i skoler og på universiteter; konstaterer, at mange piger fra en ung alder afskrækkes fra at læse skole- og universitetsfag, der opfattes som »maskuline« af natur, såsom naturvidenskab, matematik og teknologi; anbefaler, at der indføres grundkurser i skolerne, og at spektret af mulige fag og karrierevalg, der er tilgængelige for piger, udvides, så de bliver i stand til at udvikle den vidensbase og brede vifte af færdigheder, der er nødvendige for succes i den livsbane, de beslutter sig for at vælge;

24. understreger, at alle kvinder skal have kontrol over deres seksuelle og reproduktive rettigheder, herunder ved at have adgang til økonomisk overkommelige svangerskabsforebyggende midler af høj kvalitet; udtrykker bekymring over begrænsninger af adgang til seksuelle og reproduktive sundhedsydelse i tiltrædelseslandene på Balkan;

25. opfordrer regeringerne i tiltrædelseslandene på Balkan til at vedtage lovgivning og politikker, der sikrer universel adgang til reproduktive sundhedsydelser, og fremme reproduktive rettigheder og til at indsamle systematiske data, der er nødvendige for at forbedre situationen for den seksuelle og reproduktive sundhed;

Albanien

26. opfordrer den albanske regering til at støtte flere kvinders deltagelse i den politiske beslutningsproces, særlig i forbindelse med parlamentsvalgene i 2013;

27. opfordrer den albanske regering til at gennemføre den nationale strategi for integration og udvikling og loven om beskyttelse imod diskrimination ved at styrke kontoret for kommissæren for beskyttelse mod forskelsbehandling og ved at oprette et appelorgan i form af en kommissær specifikt for kønsdiskrimination med henblik på at fremme et miljø, hvor der ikke diskrimineres mod kvinder, der føder piger;

Tirsdag den 21. maj 2013

28. opfordrer den albanske regering til at forbedre koordineringen mellem nationale og lokale myndigheder, navnlig med hensyn til bekæmpelse af vold i hjemmet, og mener desuden, at kvinder bør involveres mere i beslutningsprocessen på nationalt og lokalt plan i Albanien;
29. opfordrer den albanske regering til at foreslå reformer af lovgivningen om ejendomsret, straffeloven, valgloven og arbejdsmarkedslovgivningen, der tager hensyn til kønsaspektet;
30. roser Albanien for den uddannelse, som dommere får i gennemførelsen af lovgivningen om ligestilling mellem kønnene og foranstaltninger mod vold mod kvinder og for de muligheder, som ofre for diskrimination eller vold har for at modtage statsstøttet retshjælp;
31. roser Albanien for beslutningen om integration af ligestilling i den mellemfristede budgetplanlægning for alle fagministerier og ser frem til at se resultaterne af dens gennemførelse;
32. opfordrer den albanske regering til at anvende og om nødvendigt tilpasse resultatindikatorer med henblik på at overvåge gennemførelsen af foranstaltninger vedrørende kvinders rettigheder og ligestilling;
33. opfordrer det albanske parlament til at nedsætte et udvalg, der specifikt fokuserer på kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene;
34. opfordrer den albanske regering til at fremskynde gennemførelsen, især på lokalt plan, af politiske værktøjer, der fremmer kvinders rettigheder, f.eks. den nationale strategi for ligestilling mellem kønnene og mod vold i hjemmet og vold mod kvinder (2011-2015);
35. roser de albanske myndigheder for etablering af resultatindikatorer til at føre tilsyn med foranstaltninger til gennemførelsen af kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene og offentliggørelsen af den nationale statusrapport om kvinder og ligestilling i Albanien 2012;

Bosnien-Hercegovina

36. opfordrer myndighederne i Bosnien-Hercegovina til at tilpasse ligestillingslovgivningen samt retspraksis på forskellige niveauer med henblik på at skabe ensartede retlige forhold i landet, og til at styrke den afdeling, der på centralt niveau er ansvarlig for ligestilling mellem kønnene for at løse problemet med den aktuelle mangel på kvinder på højeste forvaltningsniveau og til at føre tilsyn med de problemer, der indtil videre er opstået som følge af den manglende gennemførelse; opfordrer Kommissionen til at bruge alle tilgængelige mekanismer til at styrke ansvarligheden og øge myndighedernes indsats i Bosnien-Hercegovina i denne retning; opfordrer regeringen i Bosnien-Hercegovina til at lægge større vægt på gennemførelsen af loven om ligestilling mellem kønnene i Bosnien-Hercegovina og loven om forbud mod diskrimination og harmoniseringen af dem med andre love på statsniveau;
37. bemærker med særlig bekymring diskriminationen på arbejdsmarkedet af gravide kvinder og kvinder, der lige har født, og forskellene i rettigheder til socialsikring i forbindelse med barsel mellem forskellige enheder og kantoner; opfordrer myndighederne i Bosnien-Hercegovina til at ensrette rettighederne til socialsikring for personer, der tager barselsorlov, fædreorlov eller forældreorlov, over hele landet efter en høj standard, så der skabes ensartede vilkår for alle borgere;
38. noterer sig med bekymring den lave grad af bevidsthed om ligestillingslovgivningen og lovgivningen til bekæmpelse af vold mod kvinder, ikke blot i befolkningen som helhed, men også blandt personer, der arbejder med retshåndhævelse; opfordrer myndighederne til at gennemføre en handlingsplan med henblik på at skabe øget bevidsthed og uddanne retshåndhævelsespersonale;
39. er alvorligt bekymret over, at lovene til beskyttelse af ofre for vold i hjemmet stadig ikke er harmoniseret i enhedslovene, hvorved vold i hjemmet kunne anerkendes som en kriminel handling i begge enheder i Bosnien-Hercegovina, hvorfor der på nuværende tidspunkt ikke findes behørig retssikkerhed for disse ofre; opfordrer regeringen i Bosnien-Hercegovina til at løse dette problem så hurtigt som muligt for at øge beskyttelsen af ofrene;
40. roser kvinderne i Bosnien-Hercegovinas parlament for deres tværpolitiske debat om kønsbestemt vold med de relevante ministre; opfordrer myndighederne i Bosnien-Hercegovina til at følge op på denne debat med konkrete foranstaltninger for at fremme bekæmpelsen af kønsbestemt vold;

Tirsdag den 21. maj 2013

41. opfordrer myndighederne i Bosnien-Hercegovina til at levere officielle statistikker for antallet af rapporterede tilfælde af vold på grundlag af data, der er indsamlet fra politianmeldelser, forsorgscentre og retlige institutioner, og til at gøre disse statistikker offentligt tilgængelige; opfordrer ligeledes myndighederne i Bosnien-Hercegovina til at indsamle og offentliggøre data om foranstaltninger, der har til formål at beskytte ofrene for vold i hjemmet;

42. opfordrer regeringen i Bosnien-Hercegovina til at harmonisere loven om ligestilling mellem kønnene i Bosnien-Hercegovina med valgloven for så vidt angår sammensætningen af ledende forvaltningsorganer på alle beslutningsniveauer — kommunalt, kantonalt, enhedsmæssigt og statsligt niveau;

43. roser Bosnien-Hercegovina for dets lovgivning, som fastsætter, at der skal være mindst 40 % af hvert køn i administrative funktioner i statslige og lokale regeringsorganer, men bemærker, at dette ikke har ført til, at der i praksis er 40 % kvinder i administrationen; opfordrer de bosniske myndigheder til at udarbejde en handlingsplan med klare tidsrammer og en klar ansvarsfordeling for gennemførelsen af denne lovgivning;

44. konstaterer med bekymring, at der ikke er afsat tilstrækkelige økonomiske og menneskelige ressourcer til gennemførelsen af handlingsplanen om resolution 1325 fra FN's Sikkerhedsråd, til institutionelle mekanismer, der skal sikre ligestilling mellem kønnene, til domstolsadgang og til beskyttede herberger for ofre for vold i hjemmet; opfordrer myndighederne i Bosnien Hercegovina til på alle niveauer til at afsætte tilstrækkelige bevillinger til disse formål;

45. beklager, at myndighederne i Bosnien-Hercegovina indtil nu kun har behandlet og afsagt dom i et begrænset antal tilfælde af seksuelle krigsforbrydelser; er alvorligt bekymret over, at et stort antal gerningsmænd til sådanne forbrydelser ustraffet har undsluppet retssystemet; konstaterer ligeledes, at myndighederne i Bosnien-Hercegovinas ikke har iværksat tilstrækkelige vidnebeskyttelsesprogrammer for ofrene; opfordrer derfor myndighederne i Bosnien-Hercegovina til at sikre, at alle ofre for seksuelle krigsforbrydelser har sikker og tilstrækkelig adgang til retssystemet, og at alle anmeldte krigsforbrydelsessager behandles hurtigt og effektivt;

46. opfordrer regeringen i Bosnien-Hercegovina til at forbedre tilsynet med den eksisterende lovgivning på området for kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene ved at indføre klare målsætninger i politikker og handlingsplaner og ved tydeligt at identificere de statsinstitutioner, der er ansvarlige for gennemførelsen; opfordrer desuden myndighederne i Bosnien-Hercegovina til på alle niveauer at samarbejde om indsamling af omfattende statistiske data om ligestilling mellem kønnene i hele landet;

Kroatien

47. opfordrer den kroatiske regering til efter tiltrædelsen at fortsætte tilpasningen af dens lovgivning vedrørende ligestilling af kønnene til EU's gældende ret;

48. opfordrer de kroatiske myndigheder til fuldt ud at gennemføre lovgivningen om, at der skal være 40 % kvinder på valglisterne for lokale og regionale selvstyreorganer, parlamentet og Europa-Parlamentet, i betragtning af at to tredjedele af de politiske partier under parlamentsvalget i 2011 ikke overholdt det fastsatte mål;

49. roser Kroatien for at have oprettet en ombudsmandsinstitution for ligestilling mellem kønnene og for den deraf følgende synliggørelse af foranstaltningerne vedrørende kvinders rettigheder og ligestilling; henstiller til alle landene i regionen at overveje, om de kan følge dette eksempel på god praksis; opfordrer den kroatiske regering til fortsat at finansiere ombudsmændenes kontor og til at følge op på deres henstillinger;

50. glæder sig over de lokale handlingsplaner for integration af ligestilling især i regionen Istrien; opfordrer den kroatiske regering til at fremme vedtagelsen og gennemførelsen af sådanne handlingsplaner i hele landet

51. opfordrer den kroatiske regering til at indføre en strukturel dialog med civilsamfundets organisationer, især for så vidt angår situationen efter tiltrædelsen;

Tirsdag den 21. maj 2013

52. glæder sig over de fremskridt, der er sket i Kroatien med hensyn til politiets korrekte håndtering af tilfælde af vold mod kvinder og kønsdiskrimination efter målrettet uddannelse af politibetjente på dette område, og opfordrer myndighederne til at fortsætte denne indsats; påpeger, at der stadig er tilfælde, som ikke håndteres korrekt af retsvæsenet, og opfordrer myndighederne til at tage initiativ til også at bevidstgøre og uddanne retsvæsenet; opfordrer desuden den kroatiske regering til at gøre gratis retshjælp tilgængelig for ofre for kønsbestemt vold og diskrimination;

53. opfordrer de kroatiske myndigheder til i den nationale strategi for beskyttelse mod vold i hjemmet (2011-2016) at præcisere, hvilken myndighed der er ansvarlig for hvilken handling, og at yde tilstrækkelig finansiering til myndigheder og civilsamfundets organisationer til at gennemføre strategien;

Kosovo

54. glæder sig over den rolle, som Kosovos parlament har fået i forbindelse med godkendelse, revision og tilsyn med ligestillingsprogrammet; opfordrer til, at henstillingerne i tilsynsrapporterne også gennemføres;

55. opfordrer Kosovos regering til at fremme en landsomfattende SOS-hotline for ofre for vold i hjemmet og kønsbestemt vold for at skabe opmærksomhed omkring mulighederne for at anmelde og behandle sagerne;

56. roser Kosovos regering for at placere ligestillingskontoret under premierministerens kontor og opfordrer regeringen til at sikre en større effektivitet på kontoret i forbindelse med gennemførelsen af og tilsynet med loven om ligestilling mellem kønnene uden politisk indblanding;

57. opfordrer Kosovos regering til snarest muligt at oprette det foreslåede ligestillingscenter;

58. roser Kosovo for at have uddannet politifolk til at behandle tilfælde af kønsbaseret vold og til at have indrettet særlige lokaler for ofrene og deres børn på politistationerne; opfordrer Kosovos regering til også at uddanne retspersonale til at behandle disse tilfælde og til at øge antallet af beskyttede herberger for ofrene og den mulige varighed af opholdene i disse herberger;

59. opfordrer Kosovos regering til at anerkende og arbejde hen imod gennemførelsen af Pristinaprincipperne som fastsat på kvindetopmødet i Kosovo i oktober 2012;

60. understreger behovet for yderligere oplysning omkring både brugen og forsyningen af og adgangen til svangerskabsforebyggende midler i betragtning af, at anvendelsen af svangerskabsforebyggende midler i Kosovo, selv om en større procentdel af kvinderne nu bruger disse former for svangerskabsforebyggelse, stadig langt fra er udbredt blandt alle kvinder i Kosovo;

61. opfordrer Kosovos regering til at anerkende ofrene for seksuel vold under konflikten i 1998-1999 som en særlig kategori i lovgivningen gennem en ændring af loven om status og rettigheder for martyrer, handicappede, veteraner, medlemmer af Kosovos befrielseshær, civile krigsofre og deres familier;

62. opfordrer Kosovos regering til tydeligt at identificere indikatorer for overholdelse og manglende overholdelse i de administrative instrukser vedrørende lovene om ligestilling mellem kønnene og diskrimination og til at lette gennemførelsen af dem og tilsynet med dem; opfordrer desuden regeringen til at indsamle data og oprette et nationalt register for tilfælde af kønsbestemt diskrimination og vold;

Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien

63. roser Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedoniens regering for det nye lovforslag om bekæmpelse af seksuel chikane og mobning på arbejdspladsen, herunder bøder til gerningsmænd, og opfordrer til harmonisering af lovforslaget med straffeloven; glæder sig over, at den makedonske regerings har til hensigt at ændre lovgivningen for at sikre, at begge forældre kan tage forældreorlov eller familieorlov for at pleje syge slægtninge, og den seneste vedtagelse af ændringer af arbejdsmarkedslovgivningen for at skabe større retssikkerhed på arbejdsmarkedet for gravide eller kvinder, der lige har født;

Tirsdag den 21. maj 2013

64. bemærker med bekymring, at romakvinder lider under dobbelt diskrimination på grund af køn og etnicitet; opfordrer derfor Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedoniens regering til at vedtage omfattende antidiskriminationsrammer, der kan gøre det muligt for romakvinder at sikre deres rettigheder;

65. roser de makedonske myndigheder for indførelsen af afskrækkende sanktioner for manglende overholdelse af loven om en repræsentation på mindst 30 % af hvert køn i politisk beslutningstagende organer; opfordrer Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedoniens regering til nøje at overvåge, om dette fører til, at i mindst 30 % kvinder i beslutningstagning, navnlig på lokalt plan;

66. giver udtryk for sin anerkendelse af Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedoniens parlaments aktive »kvindeklub«, hvor kvindelige parlamentsmedlemmer fra forskellige partier samarbejder om at fremme kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene bl.a. via offentlige debatter, konferencer og internationale eller andre arrangementer, og af dets samarbejde med civilsamfundet og håndteringen af følsomme eller marginaliserede problemer, såsom seksualundervisning i grundskolen, vold i hjemmet, hiv, livmoderhalskræft, hadefulde udtalelser og kvindernes stilling i landdistrikterne;

67. konstaterer, at den Juridiske Tjeneste i Ligestillingsdepartementet under Beskæftigelses- og Socialministeriet, der er konsulent i sager med forskelsbehandling af kvinder og mænd, ikke fungerer ordentligt; opfordrer Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedoniens regering til at forbedre dens funktion;

68. konstaterer med bekymring, at ligestillingshandlingsplanerne og -strategierne ikke gennemføres på ensartet vis, og at der mangler en overordnet samordning af indsatsen; opfordrer Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedoniens regering til at øge de økonomiske og menneskelige ressourcer, der er stillet til rådighed for Ligestillingsdepartementet og sørge for, at det udnævnes ligestillingskoordinatorer på nationalt og lokalt niveau, og at de kan varetage deres hverv på en effektiv måde;

69. bifalder de fremskridt, der er sket inden for bekæmpelse af kønsbestemt vold, der ikke mindst skyldes stigningen i antallet af anmeldelser som følge af oplysningskampanjer, uddannelse af specialiserede politibetjente og aftaler om protokoller mellem institutioner for behandlingen af anmeldelserne; bemærker dog med bekymring, at antallet af herberger for ofrene for vold i hjemmet og andre former for kønsbestemt vold ikke er tilstrækkeligt;

70. opfordrer Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedoniens regering til at fjerne de eksisterende kulturelle og finansielle hindringer for kvinder for at få adgang til svangerskabsforebyggelse;

Montenegro

71. konstaterer med bekymring, at andelen af kvinder i den politiske beslutningstagning kun er steget meget lidt i de seneste årtier; opfordrer Montenegros regering til at ændre lovgivningen på området og sikre, at den overholdes;

72. opfordrer Montenegros regering til at øge de økonomiske og menneskelige ressourcer, der er afsat til Ligestillingsdepartementet, gennemførelsen af de retlige og institutionelle rammer for ligestilling mellem kønnene og ligestillingshandlingsplanen;

73. roser Montenegros regering for udarbejdelsen af den nye nationale handlingsplan for at gennemføre ligestilling mellem kønnene i samarbejde med civilsamfundet og indarbejdelsen af strategiske og operationelle mål i denne plan; opfordrer regeringen til at afsætte tilstrækkelige menneskelige og økonomiske ressourcer til gennemførelsen og til at skabe rammerne for et fortsat samarbejde med civilsamfundet i gennemførelsesfasen;

74. glæder sig over indførelsen af ligestillingsforanstaltninger i Montenegros reformprogram for tiltrædelsen; opfordrer Montenegros regering til at prioritere foranstaltninger til gennemførelse af ligestillingsbestemmelser under tiltrædelsesforhandlingerne om kapitel 23 om retsvæsenet og grundlæggende rettigheder samt i andre relevante kapitler, herunder kapitel 19 om socialpolitik og beskæftigelse, kapitel 24 om retfærdighed, frihed og sikkerhed og kapitel 18 om statistik;

Tirsdag den 21. maj 2013

75. roser Montenegros regering for de fremskridt, der er sket inden for håndtering af vold i hjemmet via vedtagelsen af en adfærdskodeks om proceduren i forbindelse med en koordineret institutionel indsats; bemærker dog med bekymring, at vold i hjemmet stadig giver anledning til stor bekymring i Montenegro, og opfordrer regeringen til at afsætte tilstrækkelige bevillinger til og gøre den nødvendige indsats for at gennemføre lovgivningen og adfærdskodeksen, til at indføre en national SOS-helpline og til at indsamle data;

76. bemærker med bekymring det lave antal klager over kønsbestemt diskrimination og vold; opfordrer Montenegros regering til at investere i at øge bevidstheden om kvinders rettigheder og lovgivningen mod vold og mulighederne for at anmelde og behandle overtrædelser;

77. glæder sig over det montenegrinske parlaments bestræbelser på metodisk at undersøge gennemførelsen af ligestillingslovgivningen;

Serbien

78. opfordrer den serbiske regering til at fortsætte gennemførelsen af det nationale EU-integrationsprogram ved at styrke mekanismer til overvågning af anvendelsen af loven om forbud mod forskelsbehandling og til at forbedre den administrative kapacitet i ligestillingsorganerne, herunder ligestillingskommisæreren og viceombudsmanden med ansvar for ligestillingsanliggender;

79. roser den serbiske regering for valgloven, der fastsætter, at hver tredje kandidat på valglisterne til parlamentsvalget skal være et medlem af det underrepræsenterede køn, og for den konsekvente gennemførelse af denne bestemmelse, hvilket har ført til, at 34 % af pladserne i parlamentet er besat af kvinder;

80. opfordrer den serbiske regering til at styrke uddannelsen af retshåndhævelsespersonale i politi og retsvæsen i bevidsthed om og korrekt håndtering af tilfælde af kønsbaseret forskelsbehandling og vold, give ofrene mulighed for gratis retshjælp og afhjælpe det generelle problem med ophobning af sager i domstolene;

81. roser de fremskridt, der er sket inden for bekæmpelsen af vold i hjemmet gennem vedtagelsen af en generel protokol om procedurer for samarbejde i situationer med vold i hjemmet og i partnerskaber, indførelsen af en telefonhjælpetjeneste og åbningen af et nyt herberg; bemærker dog, at vold i hjemmet stadig giver anledning til stor bekymring i Serbien; opfordrer regeringen til at afsætte tilstrækkelige midler og kræfter til at gennemføre lovgivningen og protokollen, til at fremme anmeldelsen af sager og til at indsamle og dele oplysninger og data mellem institutioner, agenturer og kvinders civilsamfundsorganisationer;

82. roser Serbiens regering og parlament for deres tætte samarbejde med civilsamfundets organisationer om udarbejdelsen og overvågningen af en omfattende handlingsplan til gennemførelse af resolution 1325 fra FN's Sikkerhedsråd; opfordrer regeringen til at afsætte tilstrækkelige økonomiske og menneskelige ressourcer til dens gennemførelse;

83. opfordrer de serbiske myndigheder til at forbedre samarbejdet med de civilsamfundsorganisationer, der beskæftiger sig med ligestilling mellem kønnene, især på lokalt niveau mellem lokale regeringer og lokale civilsamfundsorganisationer, i forbindelse med udarbejdelse, gennemførelse og overvågning af love og politikker om ligestilling mellem kønnene og kønsbestemt vold, og til at afsætte strukturfondsmidler til arbejdet i organisationer, der beskæftiger sig med kønsbestemt vold;

o

o o

84. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen og regeringerne i tiltrædelseslandene på Balkan.